

ozirn zavzema dostojno mesto med kulturnimi državami. Zeleli so razstavi najboljši vspeh. Važne postavbe, katere bode moral novi državni zbor najprej rešiti so te-le: 1. Postava o bolniških blagajnicah, 2. o zavarovanji delavcev proti nesrečam, 3. o kmečkih domovih, 4. o hipotekarnih dolgovih. — Večina hrvaškega sabora izključila je po predlaganji predsednikovem za štirideset sej dr. Hinkoviča, ker je vladi in njenim pristašem resnico povedal. — Knez Aleksander Karagjorgjevič je umrl. — Krško na Kranjskem izbralo si je kandidatom za državni zbor dosedanjega poslanca grofa Albina Margherija. — Gališki deželni zbor dobil je ukaz, hitro narediti vse priprave za zasedanje deželnega zbora, ki bode v juniji.

Vnanje države. Ako se afgansko vprašanje mirno reši, bode letos tudi shod treh cesarjev. Kakor nek list poroča je za ta shod odločen 9. den avgusta. Shod ne bode v Galiciji, ampak najbrž v Işlu. Ruski car bode tje prišel iz Danskega. V Dunajskih diplomatskih krogih pa trdijo, da so poročila o shodu izmišljena. — V afganskem vprašanju ni nobene zdatne spremembe. Najnovejša poročila iz Petrograda sicer trdijo, da je mir zagotovljen, a s tem še vojska nikakor ni odpravljena, morebiti začasno odložena. — Rusija in Angleška izvolile ste si Danskega kralja za sodnika, ker je Rusija vzprejela angleški predlog, da se dogodek pri Penždehu predloži v to izvoljenemu razsodišču. — Novo Grško ministerstvo je sestavljeno in je tudi že priseglo. Nacelnik mu je Delyannis, ki je prevzel zunanje zadeve in finance; notranje zadeve ima Papamichalopoulos, vojno Mauromichalis, pravosodje Antonopoulos, bogočastje Zigomalos, pomorstvo Roma. — Turška vlada je sklenola, da ostane neutralna, ako se med Rusijo in Angleško vname vojna, in da Dardanel vojnim ladijam ne odpre. — V Belemgradu so slovesno obhajali tisočletnico sv. Metoda. Metropolit Teodozij služil je sv. mešo. Tudi kraljica se je udeležila slovesnosti.

Za poduk in kratek čas.

Kaj pomeni za nas državni zbor.

Mnogo štejemo še ljudi kmetovalcev sicer vrlih mož, ki se skoraj pri vsakih volitvah na stran stisnejo rekoč: Bodo uže opravili tudi brez mene; jaz se ne brigam za takšne reči. A tudi gospodov imamo dokaj takih, ki strahopetno ob jezik za zobnim plotom držijo, češ: naj volijo, kakor hočejo. To je močno obžalovati, a izgovarjati edino tedaj, če dotični možje tako ravnaajo le iz nevednosti. No, opravili bodo res brez njih, pa pogosto le zoper njihovo korist. Zeleti je, da se ti nevedneži dajo poučiti, strahopetneži ohrabriti, da storijo svojo

državljanško dolžnost. Volit iti sicer nihče ni prisiljen, a destikrat je z ozirom na potrebe svete katoliške cerkve, avstrijskega cesarstva, slovenskega naroda iti volit, in sicer dobro, ne samo pravica, ampak tudi sveta dolžnost, ker se tako more povzročiti mnogo dobrega in zabraniti veliko hudega. To velja zlasti o volitvah v državni zbor, kakoršnje so ravno sedaj razpisane.

Kaj pomeni tedaj za nas državni zbor Dunajski? On je najodličnejša skupščina zastopnikov vseh stanov in narodov avstrijskih (razven vogerskih). Ta veleslavni zbor ima pravico dajati nove postavbe, stare odpravljati ali popravljati. On bedi in nadzoruje izvršitev postav. Vsakega ministra, ki se tu pregreši, more posaditi na tožno klop. Če državni zbor ne dovoli, se ne sme niti eden novinec pred puško porinoti, ne krajec davka predpisati. Brez njega se ne more nič postavno prenarediti z ozirom na državne skrbi za trgovino, obrt, poljedelstvo. Vsi deželni zbori so zavisni od sklepov državnega zbora. On ima v rokah vse šolstvo, vso upravo, sodništvo, vse uradnike. On določuje, kako se naj država obnaša nasproti svetej cerkvi. Naposled drži v svojih rokah državno — mošnjo. V toto mošnjo morame samo letos davkeplačileci vložiti strašansko svoto 526 milijonov goldinarjev. In o vseh teh velevažnih rečeh imajo državni poslanci govoriti in sklepati. Kako zamore tedaj davkeplačilec vse eno biti, kdo je izvoljen?

Državni zbor šteje 353 poslanev. Če jih le 177 vkup gleda, delajo, kar hočejo. Imajo večino. To so prebrisani mestni, zlasti nemški liberalci, takoj spoznali ter so oklenivši se nemških birokratov, kakoršen je bil bivši minister Schmerling leta 1861, skoraj 20 let gospodarili na veliko nesrečo Avstriji. Postali so tako drzni, da so hoteli vse užgati in spraviti v veliki državni zbor za našo in vogerske dežele vkup, to pa na Dunaji. Tako so nadejali se, da bodo liberalci Nemci strahovali vse. Toda Madjari in Hrvati se jim vprejo prvi ter nečejo priti na Dunaj. Sedaj nastopi zviti liberalci in lutrovec Beust ter razčesne cesarstvo l. 1867 na dvoje prepustivši Madjarom vogerske dežele. Vsled tega dobimo v cesarstvu dva državna zbora, v Budimpešti za vogerske, na Dunaji za naše dežele. Tam bi naj Madjari gospodarili in tukaj nemški liberalci. Za nekaj let se tem res posreči in začne se praveca liberalna doba pri nas: boj zoper Slovence, borba zoper sveto cerkvo in jene pravice; svobodno odušstvo, trganje gruntov, svobodno ženitovanje, delniške družbe in banke. Judi in borzijani plesoči okolo zlatega in papirnatega teleta, in naposled denarstveni polom. Vse to smo čakali v nemško-liberalnej dobi. Goljufalo, kradlo se je grozno in nesramno. Malo poprej suhi advokatje postali so debeli milijonarji, kričarji profesorji premožni grajštaki, ljudstvo je pa ubožavalo pod neusmiljenimi dačami in država stokala pod vedno večjimi dolgovi. Kajti samo v 10 letih so napravili 500 milijonov goldinarjev novega dolga, in vse po-

trebne reči na primer: Arlsko železnico, vedno odlagali. Ko so se celo marširanjū naše vojske v Bosno in Heregovino ustavljali, Čehe pa tako ražalili, da ti niso hoteli v državni zbor, bila je mera polna. Liberalni minister knez Auersperg se je moral l. 1879 umaknoti grofu Taaffe-ju. Ta pridobi Čehe in pri volitvah v državni zbor toliko poslancev na svojo stran, da je imel večino. Nemški liberalci so bili prvič v manjšini. Da so z zobmi skripali in še sedaj tulijo, tem se ni čuditi, kajti izgubili so prejšnje gospodstvo in pa korito, iz katerega so grabili. Radi bi nazaj h koritu, nazaj na konja. Šest let so jim to branili naši poslanci slovenski, česki, hrvatski (iz Primorja in Dalmacije), poljski y zvezi z nemškimi konservativci, kakoršni so na Štajerskem na primer kanonik Karlon, knezi Lichtensteini itd. Nemški konservativci so namreč vrli kristjani, zvesti cesarju in želijo mir z vsemi narodi. Sedaj je treba, da zopet takšnje poslance izvolimo, kakor pred 6 leti in v novih 6 letih premagamo nemške liberalce popolnoma: Avstrija boče pa uređjena tako, da bo pravična svetelj cerkvi pa tudi vsem narodom. Tako bi moralo biti in k temu naj pripomaga vsak volilec, ki svojega cesarja, svojo domovino ljubi. Ali prvo sedaj je, da gre volit, in dobro voli, namreč slovensko, narodno, ker Slovenci smo zmiraj bili in bodemo zvesti cesarju.

Naposled še nekaj! Sprva so deželni zbori volili v državni zbor. L. 1873 so jim to pravico vzeli. Nam Slovincem je to prav. Kajti razve na Kranjskem, smo povsod za dveri postavljeni. Liberalni Nemci in Italijani nam nečejo biti pravični in tudi nikoli ne bodo. V Gradei, Celóveci, Gorici, Trstu morajo naši poslanci tožiti, jamrati, ropotati, a sklenoti ničesar.

Drugáče je na Dunaji v državnem zboru. Tukaj pridejo vsi slovenski poslanci skupaj. Tam najdejo slovenskih tovaršev, nemških zaveznikov konservativcov. Ondi tiščijo nemške liberalce v manjšino. Na Dunaji tedaj v državnem zboru tudi slovenski poslanci sklepajo ter nam, ako se modro obnašajo, lahko priborijo vse, česar nam treba. Nekaj uže so priborili, zlasti za Kranjsko. Drugo pa pride sedaj na vrsto. Torej, dragi Slovenci, hajd na delo! Državni zbor pomeni za nas rešitev izpod jarma nemčurskega in boljše prihodnost.

Str.

Smešnica 19. Pobožna ženska se pelja iz božje poti proti domu. Na železnici pride več mladih nevernikov v ravno isti voz in začnejo žensko smešiti. Eden pravi: „Vi ste bili pri Materi Božji, ste gotovo tudi celo sveto družino videli?“ Družba se smeje. „Da“, odgovori ženska, „videla sem je, celo sveto družino sem videla, samo enega ne, namreč osla. Kako me pač veseli, da ga zdaj pred seboj vidim.“ Zdaj so nadležneži molčali.

Razne stvari.

(Dr. Vekoslav Herman) sodnijski pristav v pokoju v Ptuji kandidira za celjski okraj kmetskih skupin in je svojo kandidaturo volilnemu odboru v Celji naznanil.

(Volilni shod) slovenski bo v četrtek 14. t. m. ob 9. uri predpoldnem pri Mariji Devici v puščavi v Gatejevej gostilni, in popoldne ob 3. uri v Selnici ob Dravi. Povabljeni so vsi domoljubi iz Ruš, Smolnika, Cinzata, Kumna, Krecenbacha, Lehna, Rotenberga, Št. Lovrenca, dalje tudi iz Selniške fare.

(Slovenskega društva odbor) prosi p. n. društvenike, da vplačajo zaostalo društvenino.

(Nova šola) se postavi v Orehovi vesi pri Radgoni, ona v Dramljah se razširi.

(Kamčani) dobijo novega načelnika krajnemu šolskemu svetu v osebi Mariborskega trgovca g. Grubiča. Ta vsaj slovenski zna. Škoda le, da neče rad Slovence biti. Morebiti se poboljša.

(Službo živinozdravnika) razpisal je marenberški okrajni zastop; plača je 300 fl., potnine sme računati 1—2 fl.

(Železen mostič) čez Dravo niže sv. Jožefa dajo Mariborčani staviti za peš hoditi, za voziti ne. Stal bode 22.000 fl.

(Nova dekliška šola) Mariborska bo stala 175.000 fl.

(Čujte, čujte!) Čeravno je znani Hammer-Amboss hudo propal, kandidira letos zopet zoper našega slovenskega kandidata barona Goedelna. Hoče še enkrat propasti, potem pa potegnoti v deželni odbor in v svojo novo palačo. Tedaj moramo Slovenci uže gledati, da ga vržemo!

(Sevniški Ausserer), ki še zmiraj neče povedati, zakaj je bil kot profesor iz Trsta prestavljen, kandidira za državni zbor v Mariboru, Ptuji, Središči, Ormoži, Ljutomeru, Slov. Bistrici itd.

(Kdo bo zmagal) Hammer-Amboss ali baron Goedel? Številke kažejo tako: volilnih mož ima okraj Konjski 58, Slov. graški 34, Marenberški 37, Slov. bistrski 54, Mariborski 59 + 78 = 137; lani so ovi okraji dali narodnih glasov po 40, 28, 4 in 99, vкуп 171. Ker je od 320 uže 161 glasov absolutna večina, zinagamo Slovenci s 171 glasi t. j. z večino 20 glasov, ako le tako volimo volilne može, kakor lani, a letos mora še bolje biti!

(Volitve) volilnih mož vršijo se letos tako, kakor lani; razloček bo v tem, da voli vsaka občina doma. Domoljubi skrbite, da se izbaene vsak, ki je po krivici izpuščen. Zedinite se povsod pred volitvo zastran mož, katerih hočete izvoliti!

(V Nimes-u) na Francoskem pogorelo je 21. aprila gledališče do tal; le golo židovje stoji po konci.